

LATVIJAS REPUBLIKAS FISKĀLĀS DISCIPLĪNAS PADOME

Reģ.nr. 90010248231; Smilšu ielā 1-512, Rīgā, LV-1919
tālrunis: (+371) 29178183; e-pasts: info@fdp.gov.lv; mājaslapa: http://fdp.gov.lv

Padomes sēdes protokols Nr. 8 (83)

Rīgā

2025.gada 04.decembrī

Sanāksmi vada:

Fiskālās disciplīnas padomes priekšsēdētāja I.Šteinbuka

Piedalās:

Fiskālās disciplīnas padomes priekšsēdētāja vietnieks	J.Priede
Fiskālās disciplīnas padomes loceklis	I.Golsts
Fiskālās disciplīnas padomes loceklis	A.Jakobsons
Fiskālās disciplīnas padomes loceklis	U.Kāsiks
<i>Sekretariāts –</i>	
Fiskālās disciplīnas padomes sekretārs	N.Malnačs
Fiskālās disciplīnas padomes makroekonomikas eksperte	V.Zaremba
Fiskālās disciplīnas padomes fiskālo risku eksperte	I.Verpakovska
Fiskālās disciplīnas padomes jurists	I.Jansone

Uzaicinātā persona:

ES tehniskās palīdzības konsultants	Scott Cameron (Skots Kameron)
-------------------------------------	----------------------------------

Sanāksmi protokolē:

Fiskālās disciplīnas padomes juriste

I.Jansone

2025.gada 04.decembrī sanāksme sākas plkst. 14:30

Sanāksmes atklāšana – I.Šteinbuka

Fiskālās disciplīnas padomes (turpmāk – Padome) priekšsēdētāja I.Šteinbuka atklāj sanāksmi un izsludina sēdes darba kārtību.

Padome strādā daļēji attālināti un Padomes sēdē izskatāmos jautājumus apspriež tiešsaistes videokonferenču platformā *MS Teams*.

1. ES tehniskās palīdzības ietvaros par Padomes stratēģijas izstrādi

Padomes priekšsēdētāja I.Šteinbuka iepazīstina ar ES tehniskās palīdzības konsultantu Skotu Kameronu. S.Kameraņa kungs ir laipni piekritis tikties ar Padomi, lai pārrunātu priekšlikumus Padomes stratēģijai. Mūsu konsultants ir bijušais Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (ESAO) eksperts un viņš gatavos ziņojumu par priekšlikumiem Padomes stratēģijai.

N. Malnačs iepazīstina ar galvenajiem Padomes darbības regulārajiem ziņojumiem un iesaka, tos iestrādāt stratēģijā. Viņš norāda, ka pašreizējiem Padomes ziņojumiem ir būtiska loma Padomes darbā, un uzsver nepieciešamību tos papildināt ar starptautiskās labās prakses elementiem, lai nodrošinātu stratēģijas kvalitatīvu un salīdzinoši saskaņotu izstrādi.

N. Malnačs skaidro, ka Padome sagatavo un sniedz Uzraudzības ziņojumus par valsts budžetu un vidēja termiņa budžeta ietvaru rudenī, kā arī par Fiskāli strukturālā plāna Progresu ziņojumu pavasarī. Ziņojumu galvenais mērķis ir vērtēt, vai fiskālie mērķi atbilst nacionālajām un Eiropas Savienības prasībām. Viņš norāda, ka būtisks izaicinājums ir ierobežotais laiks, jo dati bieži tiek saņemti tikai dažas dienas pirms Padomes sēdes. Vienlaikus ir iespēja veikt padziļinātāku analīzi nākamajā Uzraudzības ziņojumā, taču pastāv risks, ka tie zaudētu aktualitāti un sabiedrības interesi.

Tāpat N. Malnačs informē par nepieciešamību uzlabot Uzraudzības ziņojumu struktūru. Viņš atgādina, ka Padome apstiprina makroekonomiskās prognozes vidēja termiņa budžeta sagatavošanai vismaz divas reizes gadā, seko Ministru kabineta sēdēm un pieņemtajiem lēmumiem, identificējot iespējamus pārkāpumus Fiskālās disciplīnas likuma (FDL) izpratnē, un nepieciešamības gadījumā sagatavo neatbilstības ziņojumus. Papildus tam Padome izvērtē Fiskālo risku deklarāciju un fiskālās nodrošinājuma rezerves apmēra pietiekamību. Kā arī pārbauda Finanšu ministrijas minimālās plānojamās strukturālās bilances koriģēšanas aprēķinu atbilstību FDL 11. pantam.

Viņš arī skaidro, ka, lai gan vairākas aktivitātes nav obligāti noteiktas likumā, Padome ik mēnesi veic nodokļu ieņēmumu un budžeta bilances monitoringu, un sagatavo īsus ziņojumus par tiem. Ceturkšņa periodā Padome sagatavo makroekonomikas apskatus, makroekonomiskās vides vizualizāciju – ekonomikas cikla siltuma karti, valsts parāda attīstības ceturkšņu kopsavilkumus, budžeta programmas "Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem" izlietojuma pārskatus un ES fondu apguves progresa analīzes. Regulāri notiek tikšanās ar starptautiskajām institūcijām, reitingu aģentūrām un citiem partneriem, kā arī tiek nodrošināts atbalsts Padomes locekļiem komunikācijā ar medijiem. Viens no plānotajiem darbiem ir uzsākt lielāko valsts kapitālsabiedrību analīzi, izmantojot Starptautiskā Valūtas fonda analītisko rīku.

N. Malnačs atzīst, ka Padomei ir spēcīga un konsekventa klātbūtne plašsaziņas līdzekļos, laba piekļuve informācijai un konstruktīva sadarbība ar Finanšu ministriju, kā arī, ka Padomes komunikācija bieži orientēta uz sabiedrībai saprotamiem vēstījumiem, nevis sarežģītiem tehniskajiem ziņojumiem. Viņš atzīmē, ka, ņemot vērā aizsardzības izdevumu pieaugumu, nav gaidāms finansējuma pieaugums Padomes darbībai, līdz ar to kapacitāte paliks līdzšinējā līmenī.

S. Kamerons dalās savā pieredzē par fiskālajām institūcijām starptautiskā vidē un uzsver, ka fiskālās disciplīnas padomes dažādās valstīs būtiski atšķiras gan institucionālās kapacitātes, gan funkciju, ziņojumu formātu ziņā. Ir padomes, kas strādā ar sarežģītiem ekonometriskiem modeļiem un veido ilgtermiņa prognozes, tomēr ir arī cits ceļš, izmantot Padomes ekspertīzi un sniegt īsus un plašai sabiedrībai saprotamus vēstījumus par valsts fiskālo politiku un valsts finanšu stāvokli. Viņš norāda, ka šī daudzveidība piedāvā labas iespējas salīdzināšanai, un izsaka atbalstu tam, ka Padome stratēģijā vēlas ietvert labākās starptautiskās prakses elementus.

S. Kameron informē, ka ir uzsācis darbu pie integrēta fiskālo skaitlisko nosacījumu novērtēšanas instrumenta izstrādes un šajā sakarā interesējas par Latvijas piemēroto praksi, tostarp strukturālā primārā deficīta novērtēšanā. Viņš norāda, ka Latvijas un ES noteikumu paralēlā piemērošana rada specifiskus metodoloģiskus izaicinājumus, kas būtu precīzi jāatspoguļo arī Padomes stratēģiskajos dokumentos.

Viņš uzsver, ka gan ES, gan valsts līmeņa noteikumiem ir būtiska nozīme un nepieciešama abu sistēmu saskaņošana. Viņš norāda, ka ir atzīmējis sanāksmē izskanējušos komentārus un izmantos tos turpmākajā stratēģijas sagatavošanas darbā.

I. Šteinbuka pateicas par sniegto informāciju un ierosina Padomes locekļiem uzsākt diskusiju izklāstītā jautājuma saistībā ar stratēģijas izveidi. Sveic arī Padomes locekli U. Kāsiku saistībā ar ievēlēšanu par Igaunijas Bankas prezidentu.

U. Kāsiks informē sanāksmes dalībniekus, ka viņa jaunais amats stāsies spēkā tikai pēc pusgada – jūnijā. Pateicas kolēģiem par laba vēlējumiem. Attiecībā uz stratēģiju U. Kāsiks norāda, ka stratēģijas nozīme kļūst īpaši būtiska tajos periodos, kad Padomes darbs publiskajā telpā tiek vērtēts kritiskāk – gan politiskās spriedzes apstākļos, gan pirmsvēlēšanu laikā. Šādos brīžos ir svarīgi, lai Padomes darbība būtu konsekventi balstīta skaidrā, iepriekš noteiktā stratēģiskajā ietvarā, kas atsaucas uz starptautisko praksi un nodrošina institūcijas profesionālo stabilitāti un viedokļa neatkarību.

I. Šteinbuka piekrīt, ka stratēģijai jābūt par pamatu Padomes lēmumiem un komunikācijai, jo tas stiprina uzticēšanos institūcijai un ļauj efektīvāk reaģēt politiskās spriedzes brīžos.

A.Jakobsons interesējas kādas stratēģijas izmanto citu valstu fiskālās disciplīnas padomes komunikācijā ar sabiedrību politiski saspringtos periodos?

S.Kamerons atbild, ka šo aspektu iekļaus stratēģijas ziņojumā.

J.Priede apsveic kolēģi U. Kāsiku ar jaunajiem profesionālajiem izaicinājumiem. Saistībā ar Padomes stratēģiju J.Priede norāda, ka lielākā daļa būtisko jautājumu jau izteikta iepriekšējās diskusijās, un viņam šobrīd nav būtisku papildu komentāru. Vienlaikus J.Priede kungs uzsver, ka Padomes komunikācijas un funkciju jomā pastāv skaidrs tiesiskais ietvars, kas definē Padomes darbību.

Viņš piebilst, ka Eiropas valstu fiskālās disciplīnas padomēm ir ļoti dažādas institucionālās konstrukcijas un atšķirīga kapacitāte, tādēļ būtu lietderīgi apsvērt starptautiskās labās prakses izvērtēšanu, lai noteiktu iespējamus uzlabojumus Padomes darbībā.

I.Golsts kopumā piekrīt kolēģu viedokļiem un norāda, ka Padomes skatījumu būtu lietderīgi paplašināt no šauras tehniskās analīzes uz plašāku ekonomisko un fiskālo aspektu izvērtēšanu. Viņš uzsver, ka Padome līdz šim darbojās precīzi sava mandāta ietvaros, tomēr Fiskālās disciplīnas likums paredz Padomei tiesības sniegt viedokli arī citos fiskālās politikas un makroekonomiskās attīstības jautājumos, ja tā atzīst tos par būtiskiem likuma normu ievērošanai. I. Golsts uzsver, ka šādas pieejas stiprināšana ļautu Padomei pilnvērtīgāk pildīt savu misiju un dot stratēģisku ieguldījumu valsts finanšu politikas diskusijās.

I.Šteinbuka pateicas visiem Padomes locekļiem par diskusijas laikā izteikto viedokli un apkopojot iepriekš runāto, Padome **n o l e m j:**

1.1. Pieņemt zināšanai sniegto informāciju par Padomes stratēģijas sagatavošanas virzību un iepazīties ar stratēģijas pirmo versiju tiklīdz tā būs pieejama.

1.2. Uzdot Padomei un sekretariātam aktīvi iesaistīties Padomes stratēģijas sagatavošanā.

I.Šteinbuka – par;

A.Jakobsons – par;

J.Priede – par;

I.Golsts – par;

U.Kāsiks – par.

2025.gada 04.decembra sanāksmi slēdz plkst. 16:30.

Padomes priekšsēdētāja

I.Šteinbuka

Sēdes sekretāre

I.Jansone

Padomes sekretāra vīza

N.Malnačs

I.Jansone 29495878

Inga.Jansone@fdp.gov.lv